

INFOFICHE IERLAND

2009

Nuala Crowe Taft

Ontwikkelingsconsultant

1

OPZET VAN DEZE INFOFICHE

Het Expertisecentrum Onafhankelijk Leven heeft als doelstelling het verzamelen van expertise over directe financiering in Vlaanderen en Europa.

Een eerste rapport "Directe financiering in de zorg. Stand van zaken in 8 Europese landen" verscheen in Februari 2008. Het gaf een overzicht over de manier waarop directe financiering is georganiseerd in Nederland, Duitsland, Zweden, Verenigd Koninkrijk, Spanje, Frankrijk, Noorwegen en Finland.

Graag hadden wij dit onderzoek uitgebreid naar alle landen van Europa, maar daarvoor ontbreekt het ons aan middelen. Daarom schreven wij enkele experts omtrent direct financiering aan met de vraag of zij de situatie in hun land kort uit de doeken wilden doen. We gebruikten een vragenlijst als richtlijn. Dankzij de mensen die deze e-mails beantwoordden slaagden we erin deze extra informatie te verzamelen.

Deze tekst pretendeert bijgevolg niet volledig te zijn. Het is enkel de bedoeling informatie te geven over de belangrijkste initiatieven van directe financiering in verschillende Europese landen.

Ireland Nuala Crowe Taft, een ontwikkelingsconsultant met een speciale interesse in mensenrechten voor personen met een handicap gaf ons volgende informatie:

STAND VAN ZAKEN DIRECTE FINANCIERING

ALGEMENE VRAGEN

1. Is er op nationaal niveau een wet die direct financiering regelt?

Neen

2. Is er op regionaal of lokaal vlak een wet die directe financiering regelt?

Niet echt, hoewel er regio's zijn die bepaalde overeenkomsten hebben wat betreft directe financiering, zijn er geen echte wetten.

3. Indien er geen directe financiering is, hoe wordt de ondersteuning van personen met een handicap dan geregeld?

Hoewel er geen wet is voor directe financiering is er de mogelijkheid om een vorm van persoonlijke assistentie te gebruiken. Algemene informatie over deze dienst:

- Persoonlijke assistentie wordt geleverd door een dienst die hiervoor de goedkeuring heeft gekregen van de overheid. Het is deze dienst die werkgever is van de assistenten, maar het is wel de persoon met een handicap die toezicht houdt op de assistentie.

- De personen kunnen tot op zekere hoogte onderhandelen over de ondersteuning die hen wordt aangeboden. Na de inschaling kan je aanspraak maken op een bepaald aantal uren ondersteuning. Indien je deze uren niet voldoende acht, bestaat er een mogelijkheid om hier tegen in beroep te gaan. Dit is echter een zeer traag proces en de kans om nadien meer uren te krijgen is klein.
- Er is een wachtlijst voor de inschaling. In de 'disability act' van 2005 staat dat je recht hebt op inschaling maar deze wet wordt slechts zeer traag geïmplementeerd. De meeste mensen die op de lijst staan moeten verschillende jaren wachten op de inschaling als ze nu nog geen diensten van persoonlijke assistentie ontvangen.
- Indien de 'Health Service Executive' de uren ondersteuning heeft goedgekeurd, krijg je deze uren zonder dat je er als gebruiker moet voor betalen. Indien je echter meer uren ondersteuning nodig hebt dan wat je wordt toegekend, moet je deze extra uren zelf betalen totdat je wordt heringeschaald. Indien je nog niet bent ingeschaald moet je de ondersteuning zelf betalen tot je wordt ingeschaald.

VRAGEN OVER DIRECTE FINANCIERING

Zoals gezegd bestaat er in Ierland enkel een regionale overeenkomst in directe financiering en in bepaalde mate Persoonlijke Assistentie. In de volgende tekst geeft Nuala Crow antwoorden op de vragen. Ze heeft het zowel over de persoonlijke assistentie als over de regionale directe financiering.

4. Wat is de doelgroep voor directe financiering? Hoe wordt die bepaald?

- **Is er een minimum of maximum leeftijdsgrens?**
Er is geen nationale wet voor directe financiering. Op regionaal niveau bestaan er overeenkomsten met de lokale gezondheidsdiensten. De leeftijd daar wordt vastgesteld op volwassenen tot 65 jaar.
- **Is het budget vooral bedoeld voor personen met een handicap of ook als gezondheidszorg of voor ouderen?**
In de regionale overeenkomsten kan men aanspraak maken op 'home care packages' die een aantal uren ondersteuning bevatten maar dit is niet echt 'independent living'.
- **Geldt het ook voor personen met een verstandelijke handicap of is er voor hen een speciale regeling voorzien?**
Nee. Er was een microboard organisatie opgestart die een pilootproject vestigde voor directe financiering voor personen met een verstandelijke beperking. Ondank het feit dat het pilootproject succesvol was, in de zin dat het bewijst dat personen met een verstandelijke beperking hun eigen ondersteuning kunnen regelen, mits de nodige bijstand, is de organisatie er niet in geslaagd directe financiering te bekomen voor geen enkele van de deelnemers.

5. Op welke basis wordt de hoogte van je budget bepaald?

- **Op basis van een individueel onderzoek naar je handicap/ondersteuningsbehoefte?**
Op individuele basis.

- **Heeft je eigen inkomen of dat van de mensen met wie je samenwoont invloed op de hoogte van het budget?**

Voor het Home Care Package wel maar niet voor persoonlijke assistentie.

- **Dekt het budget de kosten die je maakt voor je ondersteuning of wordt er verwacht dat je een deel zelf bijdraagt?**

Momenteel moeten mensen die persoonlijke assistentie ontvangen een deel zelf bijdragen, aangezien er geen rekening wordt gehouden met vervoerskosten etc.

6. Wordt het budget beschouwd als een inkomen, moet je er belastingen op betalen?

Neen.

7. Gaat het budget naar de persoon met een handicap of diens wettelijke vertegenwoordiger (kinderen, personen onder juridisch beschermingsstatuut) zelf? Is er een mogelijkheid of verplichting dat het budget naar een derde partij gaat? Vb. een zorgkantoor een coöperatieve, de overheid zelf?

Het budget gaat bijna altijd naar een derde partij. Enkele lokale gezondheidsbureaus betaalden al geld op de rekening van een persoon, zodat hij-zij diensten kon kopen. Maar dit gebeurt meestal enkel in laatste instantie en indien er geen enkel andere voorziening deze dienst levert in dit gebied.

8. Gaat het om cash of om een cheque?

Geen van de twee, het gaat enkel over uren assistentie. De gebruiker tekent verantwoordelijkheidsformulieren voor de dienstenaanbieders.

9. Heb je het recht om zelf de inhoud van de ondersteuning te bepalen? Of legt de overheid vast waarvoor je het moet gebruiken?

De overheid beslist.

10. Moeten assistenten aan bepaalde eisen van de overheid voldoen, stelt de overheid criteria op? Vb. enkel langdurig werklozen, enkel personen met specifieke opleiding, enkel niet-commerciële dienstverleners etc.

Vele persoonlijke assistenten (niet allen) zijn tewerkgesteld via bepaalde community tewerkstellingschema's. Personen die op die manier worden tewerkgesteld moeten bepaalde training in gezondheid en veiligheid etc krijgen.

11. Kan je mantelzorg (familielid of partner) betalen met je budget?

Dit gebeurt zelden omwille van de manier waarop persoonlijke assistenten worden tewerkgesteld door dienstenaanbieders. Sommige organisaties (vb. Muscular dystrophy Ireland) slagen erin een dienst te voorzien in 'home care supports' en in dit geval zijn vele van de werknemers familieleden. Dit is echter geen persoonlijke assistentie zoals de independent living beweging dit ziet.

12. Kun je met je budget ook hulpmiddelen kopen of is dat een aparte regeling?

Dit is een aparte regeling.

13. Kun je zelf beslissen wanneer je ondersteuning krijgt? Bijvoorbeeld: nacht, weekend...

In zekere zin wel, maar in het algemeen wordt dit uitgewerkt in de inschaling, gebaseerd op de inscalers' inschatting van jouw ondersteuning. Wanneer iemands aantal uren zijn toegekend kan er overeen gekomen worden met de eigen persoonlijke assistenten hoe die uren worden gebruikt. Maar er is niet veel speelruimte om deze uren te verplaatsen.

14. Kun je zelf beslissen waar je ondersteuning krijgt? Bijvoorbeeld: thuis, op de werkvloer, in de klas, in een collectieve woonvorm...

Personen met een handicap die in gemeenschapshuizen leven worden ironisch gezien niet verondersteld om in de gemeenschap te leven en kunnen daarom geen aanspraak maken op community living ondersteuning zoals Persoonlijke Assistentie. Dit is een groot probleem voor mensen die proberen om uit de residentiële zorg te stappen en te kiezen voor independent living. Ze moeten namelijk eerst in de gemeenschap gaan leven voor ze aanspraak kunnen maken op inschaling voor persoonlijke assistenten. Het is geen eerlijk systeem. Zorg geleverd door voorzieningen is zelden binnen de direct controle van de persoon zelf en ze worden onderheven aan collectieve bedtijd, etenstijd etc.

Er wordt moeite gedaan om iedereen in de gemeenschap te krijgen, maar dit is een traag proces en er zijn vele obstakels zoals diegene hierboven vermeld.

15. Wat is het minimumbudget? Wat is het maximumbudget? Wat is het gemiddelde budget?

Het minimum en maximum budget is niet geweten. Er wordt namelijk gewerkt met uren in de plaats van geld. Sommige personen hebben 24 u per dag assistentie (en worden geassisteerd door 4 of meer persoonlijke assistenten).

16. Hoeveel mensen werken er met een budget en hoe lang bestaat die mogelijkheid al?

Deze informatie is niet beschikbaar. De 'Health Research Board' werd gevraagd om het Independent Living Center te helpen om over deze informatie te beschikken. Dit zou inhouden dat informatie moet worden ingezameld van alle gezondheidsregio managers en ook van enkele non profit organisaties die optreden als fiscale intermediaren voor personen die directe financiering ontvangen. Al deze overeenkomsten zijn individueel en niet echt een deel van het systeem.

17. Hoe gebeurt de betaling? 1 maal per jaar of verschillende keren? Als terugbetaling of als voorschot?

Dit hangt af van de aanbieder van de dienst, maar persoonlijke assistenten worden betaald per week of per maand, afhankelijk van de werkgever.

18. Wie doet de uitbetaling: de gemeente, de provincie etc. ?

De Health Service Executive, diensten voor personen met een handicap.

19. Hoe gebeurt de verantwoording van de besteding van het budget? Moet je een vb een contract kunnen voorleggen? Facturen?

Personen met een handicap tekenen worksheets voor de persoonlijke assistenten en dan worden deze ingediend bij de aanbieder van diensten. (normaal gezien)

20. Wordt je als budgethouder ondersteund door een vereniging of dienst bij het beheer van uw budget, de onderhandeling met dienstverleners, het werkgeverschap. Bestaat er speciale begeleiding voor personen met een verstandelijke handicap?

Veel vrijwilligers organisaties bieden ondersteuning aan maar er is dringend nood aan meer. De overheid voorziet ook enkele 'personal advocate' diensten door de Citizen Information Board.

21. Is er een probleem met het vinden van geschikt personeel of diensten?

Ja

22. Hoeveel tijd zit er ongeveer tussen aanvraag en ontvangst budget? Moet je lang wachten?

Ja, je moet lang wachten. zie 'National Physical and Sensory Disability Database' beschikbaar op internet voor een jaarlijkse update wat betreft de wachtlijsten.

23. Hoe wordt het werken met directe financiering geëvalueerd door de overheid, de voorzieningen, de gebruikers? Wat zijn hun reacties op directe financiering?

Er is nog geen grootschalig onderzoek gevoerd.

24. Op welke manier beïnvloedt de directe financiering het macro budget?

Er is nog geen gekwantificeerd onderzoek gedaan. Er wordt vaak verwezen naar het onderzoek in de UK waar het duidelijk is dat de staat voordeel heeft bij een stijgende tewerkstelling van personen met een handicap.